

67-72-35/2
21.03.16

ВІДГУК

на дисертаційну роботу **Сурмая Михайла Ігоровича**

"Міцність та деформативність дощатоклеєних балок армованих склопластиковою та базальтовою арматурою" представлену на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю 05.23.01 - будівельні конструкції, будівлі та споруди

Використання конструкцій з дерева щорічно збільшується. На відміну від інших конструктивних матеріалів деревина відноситься до сировини, що відновлюється. Такі фактори, як екологічність, естетичність, міцність, теплопровідність, довговічність роблять цей матеріал конкурентним в порівнянні з найбільш поширеними металом та бетоном. Для збільшення міцнісних та деформаційних характеристик дерев'яних конструкцій їх армують. Якщо використання металевої арматури в таких конструкціях є вивченим, то армування композитною арматурою залишається питанням практично новим та недослідженим. Представлена робота присвячена вивченню міцності та деформативності дерев'яних балкових конструкцій армованих склопластиковою та базальтовою арматурою є складовою частиною науково-дослідних робіт кафедри "Мости та будівельна механіка", а також науково-технічних досліджень лабораторії НДЛ-23 по госпдоговірних темах № 1645, 1986, 030. Експериментальні та теоретичні дослідження в цій ділянці мають велике значення для науки та народного господарства України, і це доводить, що робота Сурмая Михайла Ігоровича виконана на **актуальну тему**.

Достовірність отриманих результатів дисертації обумовлена коректністю виконаних експериментальних досліджень із застосуванням сучасних методів досліджень, проведеним аналізом експериментів, а також задовільним збігом експериментальних та теоретичних даних. Випробування проводили відповідно до діючих нормативних документів.

Наукова новизна дисертаційної роботи полягає в розробці методик експериментальних досліджень, отриманні результатів лабораторних

досліджень спільної роботи арматури з деревиною та результатів досліджень дерев'яних дощатоклеєних балок армованих композитною арматурою. Особливо слід відзначити запропоновані методики визначення зчеплення композитної арматури з деревиною та методику випробування композитної арматури на розтяг з допомогою цангового затискного механізму ЦЗМ-1.

Представлені нові експериментальні дані щодо напружено-деформованого стану армованих дощатоклеєних дерев'яних балкових конструкцій залежно від рівня навантажень.

Запропоновані теоретичні підходи до вдосконалення існуючих методик розрахунку армованих дерев'яних балок. Окремо слід відзначити роботу автора в розкритті питання визначення мінімальної довжини анкерування стержня композитної арматури. На підставі глибокого аналізу експериментальних даних вперше запропонована залежність довжини анкерування, напруження в арматурі та міцність деревини на сколювання.

Апробація результатів дисертаційної роботи відбувалась протягом 2010-2015 років. Сурмай М.І. опублікував дев'ять наукових праць у фахових виданнях України та одну в науковому виданні іншої держави, де висвітлив головні наукові положення дисертації. Отримано 6 патентів України на корисні моделі. Зміст автореферату відповідає дисертаційній роботі та висвітлює її ключові положення.

Практична значимість виконаної роботи полягає у розроблених рекомендаціях з виготовлення та проектування балкових згинаних дощатоклеєних конструкцій армованих композитною арматурою. Дані рекомендації отримані шляхом експериментально-теоретичних досліджень:

- фізико-механічних властивостей деревини та арматури;
- спільної роботи арматури з клеєною деревиною;
- міцності та деформативності згинаних дощатоклеєних балок.

Результати дисертаційної роботи були використані проектною групою ТМ "БудТім" при проектуванні несучих балок БМ-1 прольотом 10 м для церкви

свмч. Андрія Іщака по вул. Садибній 1а у м. Львові та впроваджені підприємством ПП "КБ Конструктив" при проектуванні перекриття в будинку, що у Львові на проспекті Свободи 21. Отримані результати дисертаційного дослідження використовують при викладанні дисциплін "Конструкції з дерева та пластмас" та "Проектування конструкцій з дерева та пластмас" на кафедрі "Будівельні конструкції та мости" Національного університету "Львівська політехніка".

Дисертація складається з вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел та семи додатків. Робота викладена на 185 сторінках, в тому числі містить 148 сторінок основного тексту, з них 31 повна сторінка з рисунками і таблицями, список літератури із 163 джерел на 19 сторінках, додатки на 18 сторінках, 21 таблиця, 129 рисунків. Таким чином за обсягом та оформленням робота відповідає вимогам ВАК і є експериментально-теоретичною.

У вступі обґрунтовано доцільність проведення теоретичних та експериментальних досліджень дощатоклеєних балок армованих композитною арматурою, обґрунтовано актуальність теми, сформульовані мета і задачі досліджень, її наукова новизна і практична цінність роботи.

У першому розділі проведено огляд літературних джерел за темою досліджень. Особливий акцент зроблено на вивчення фізико-механічних характеристик композитної арматури та технологічні принципи армування дерев'яних конструкцій. Розглянуто існуючі методи розрахунку армованих дощатоклеєних балкових конструкцій. Проведений аналіз охоплює великий перелік літературних джерел і відзначається ґрунтовністю та широтою теоретичних досліджень.

Окрім аналізу аналітичних методів розрахунку, доцільно було б розглянути і числові методи, адже автор в наступних розділах використовує програмний розрахунковий комплекс.

У другому розділі визначено об'єм експериментальних досліджень та методики їх проведення. Окремо слід відзначити розроблені автором методи

досліджень фізико-механічних властивостей композитної арматури та спільної роботи арматури з клеєною деревиною.

Подана у другому розділі методика визначення питомого опору висмикування сталевих нагелів з деревини із запатентованим пристроєм ДБ-1 безперечно є цікавою, але не має безпосереднього стосунку до теми дисертаційної роботи.

Для більшого ефекту армування доцільно було б розташувати арматуру в розтягнутій та стиснутій зонах поперечного перерізу балок.

Третій розділ дисертації містить опис результатів досліджень. Цифрові дані результатів експериментів вдало доповнені фотографіями, рисунками та графіками. Інформація подано систематизовано та зрозуміло. Завершується розділ висновками з узагальненням найважливіших результатів експериментальних досліджень.

В четвертому розділі зроблено аналіз отриманих результатів досліджень. Оскільки міцнісні та деформаційні властивості дерев'яних армованих балок прямо залежать від зчеплення арматури з деревиною, зроблено детальний аналіз залежності напружень в арматурі від її зміщення. Такий підхід дозволив автору вивести залежність необхідної довжини анкерування від напружень в арматурі та міцності деревини на сколювання. Також в цьому розділі автор провів числовий експеримент визначення прогинів в програмному комплексі "Ліра" і зробив відповідні висновки про можливість його використання для оцінки експлуатаційних характеристик дерев'яних армованих балкових конструкцій.

Порівняння економічної ефективності армованих дерев'яних балок з неармованими дало змогу побачити в грошовому еквіваленті переваги використання таких конструкцій.

Твердження автора, що сталева арматура вклеєна в дерев'яну конструкцію при її експлуатації у вологому середовищі буде піддаватись корозії є суперечливим, адже вона захищена шаром клею який є водостійким (Розділ 4, ст.143).

На закінчення, необхідно відзначити, що висловлені зауваження не мають характеру принципового значення, а спрямовані на покращання змісту формувань та теоретичних передумов дисертації.

В цілому вважаю, що дисертаційна робота Сурмая Михайла Ігоровича "Міцність та деформативність дощатоклеєних балок армованих склопластиковою та базальтовою арматурою" є завершеною науково-дослідною працею, в якій представлено напружено-деформований стан дерев'яних балкових конструкцій армованих в розтягненій зоні композитною арматурою.

Робота відповідає вимогам ВАК України, встановлених до кандидатських дисертацій, а її автор заслуговує присудження наукового ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю 05.23.01 - будівельні конструкції, будівлі та споруди.

Офіційний опонент
к.т.н., доцент кафедри
"Будівельні конструкції"
Львівського національного
аграрного університету

Т.Б. Боднарчук

Підпис к.т.н., доцента Т.Б.Боднарчука завіряю
Головний вчений секретар ЛНАУ, к.б.н., доцент

